

Az idei agancskiállításról.

Az idei agancskiállítás egyike volt a legfényesebbeknek a szokott évi agancskiállítások közül; — legalább ami a minőséget illeti; — mennyiségre nézve azonban lehetett volna gazdagabb is, mert az a trófea-kvantum, amelyet összegyűjtve láttunk, épen nem áll arányban hazánk nagy szarvasvadbőségével. A kiállított trófeák egytől-egyig valóban bámulatos arányaik, súlyuk és szépségük által alighanem fölülmúlták a korábbi évek kiállításainak legmagasabb kvalitásait is és bátran elmondhatjuk, hogy rég láttunk oly magas kvalitású kapitális agancstrófeát együtt, mint a lefolyt kiállításon. Mindenek fölötté ki kell azonban emelnünk az első díjjal kitüntetett gróf *Eltz-féle* 24-est, melyhez hasonló agancs egyhamarjában aligha volt a budapesti kiállításokon; úgyszintén az az erőteljű duzzadó 14-es szarvastrófea is, melyet *Festetich T.* gróf állított ki, párját ritkító példány volt s nem kevésbé imponáló hatást gyakorolt a szakértő szemlélőre. *Frigyes* és *József* főherczegek agancsairól ugyanezt mondhatjuk; remek szépek voltak ezek is — és általában a 10 elsőre helyezett, a kapitális minőségnek oly nivóján állott, hogy a csupán csak „jó“ agancsok, daczára kapitális voltuknak, még helyet sem kaphattak e között a tíz legjobb agancs között. Így *Esterházy Mihály* gróf mármarosai, *Takách Gyula* pomázi (24-es), *Ruda Ernő* visegrad-vidéki (18-as) és *Kiss Pál* zólyomgyeyi agancsa.

A vadaskerti szarvasagancsok csoportjában a helyezettek száma kevés, de annál kiválóbb vala minőségre nézve. *Dámlapátokból* csakis *Coburg Fülöp* hg. pusztavacsi vadászterülete volt képviselve, de ez azután nemcsak számra, de minőségre nézve is elsőrendű gyűjteménnyel, melyek viselői a kiállítást megelőző héten kerültek terítékre. *Ózagancs* kevés volt és igen közepes, csak *Ghiczy Albert* egyik ózagancsa volt kiválóbb; épúgy *zergekampóknál* is hasonló eset állt fenn; de ezek közt legalább mégis akadt egy példány, mely rendkívüli méreteivel tűnt föl — 32 cm. ugyanis a kampók hosszúsága. Ez az első zergekampó, mely a kiállításokra Marmarosmegyéből került. A kiállítás keretét nagyon emelte dr. *Lendl Adolf* dermatoplasztikai laboratóriumának kiállított állatcsoportjai, amelyeknek mesterei alakítása és ízléses elrendezése mel-

tán meglepett mindenkit és Ő Felsege a király, valamint *József* és *József Ágost* főherczegek is igen dicsérőleg és elismerőleg nyilatkoztak róla. — A kiállított trófeák „bírálati eredménye“ a következő:

a) Nyílt vadászterületen lőtt szarvasok agancsai.

Helyeztetett	Kiállító	Az ágak száma	A rózsák körmérete	Az agancsszár hossza	Az agancsszár vastagsága			Az agancs súlya kilogrammokban
					korona alatt	középig alatt	rózsa felett	
I. díj	Eltz J. gróf	24	27	115	17	17	22	10.55
II. „	Frigyes főherczeg	22	31	113	16	18	26	9.20
III. „	Festetich Tasziló gróf	14	29	95	18	18	28	7.65
IV.	József Ágost főherczeg	12	25	120	18 ^{1/2}	17	19	7.95
V.	Nádasdy Ferencz gróf	12	29	114	14	16 ^{1/2}	24	8.30
VI.	József Ágost főherczeg	12	26	116	15	17	22	7.25
VII.	Majláth László gróf	14	23	114	14	17	22	7.90
VIII.	Frigyes főherczeg	14	27	122	16	17	22	7.—
IX.		14	24	117	16	16	21	7.40
X.	Sztáray Sándor gróf	12	23 ^{1/2}	120	16	16	22	6.95

b) Vadaskerti agancsok.

I.	Almásy Dénes gróf	20	25	112	17	16	23	9.—
II.	Esterházy László gróf	12	26	120	14	16	23 ^{1/2}	8.30
III.	Almásy Dénes gróf	16	22	104	15	14	20	6.70

c) Dámlapátok.

I.	Fülöp Sz.-Coburg herczeg							
II.	„ „ „							
III.	„ „ „							

d) Ózagancsok.

I.	Ghiczy Albert honvh. kap.							
II.	Majláth László gróf							
III.	Széchenyi Géza gróf							

e) Zergekampók.

I.	Schönberg Donald báró							
II.	Vay Imre báró							
III.	Bánffy Ernő báró							

A kiállításnak rendkívüli érdeket kölcsönzött báró *Born Frigyes* tanulságos kollekcziója — ugyanegy vadaskerti szarvasnak 7 évről gyűjtött levetett agancsaiból. 1894-ben kezdték meg a gyűjtést; akkor a levetett agancs ágszáma 12 volt; 96-ban páratlan 14-es; 97-ben 16-os (páratlan); 98-ban 14-es (ez volt a legerősebb); 99-ben ismét 14-es (páratlan); 1900-ban 16-os (páratlan) és végül ugyanez évben, miután a szarvas 12-esre visszarakott — lelövetett. Ennek a 7 évről való érdekes agancskollekczióknak fénykép után készített ábráit, évszám szerinti sorozatban jelen számunkban megkezdve folytatólag bemutatjuk t. olvasóinknak.

Jäger Albert.

A Sauer és Sohn-féle fegyverkonstrukciók.

(Folytatása és vége.)

A Sauer-féle hammerles fegyvereknek nem önműködő biztosítékjuk van egy a fegyver-agy nyakán lévő, előre és hátra tolható gomb alakjában. A zár négyszeres Greener-féle, a meghosszabbított csősínen keresztülménő szöggel.

A drilling golyós csőve a közönséges, régi 11 mm.-es; a töltény 4 gramm fekete löport és puha ólom-löveget tartalmaz. Ugyanilyen öblű a többi, akár cserkésző, akár vegyes csövű Sauer-féle fegyver ólomgolyóra és fekete löpor használatára készített csőve. E csövek és töltények löképesége nem valami kiváló és nem egy újabb konstrukció; így például különösen a suhli „Nimród” fegyvergyár két kitűnő modellje 9·3—82 milliméteres (4½ gramm fekete löporral), meg a 8 milliméteres (3·25 gramm fekete löporral) kemény ólomgolyós töltény nagyon felülmulják. (Ezeknek a töltényeknek, nemkülönben a 11 milliméteres löképeségére vonatkozólag több érdekes számadatot állítottam össze egy táblázatban, mely a „Vadász-lap” folyó évi 7. számában jelent meg.)

A Sauer és Sohn-féle, máskülönben oly tevékeny fegyvergyár tehát az ólomlövegek tökéletesítése terén nem szerzett különösebb érdemeket, minthogy azonban golyós csővei — mint általában minden fegyvere — kitűnő pontossággal vannak belőve és szabályozva, most is kerestek, bár én mindenkinek inkább ajánlhatom a fent említett két „Nimród”-féle modellt. Bizonyos vagyok, hogy löképeségük bámulatba ejti mindazokat, kik eddig közönséges 11 milliméteressel vadásztak, mely bizony főleg nagyobb távolságokra, már 200 lépésen túl kissé bizonytalan lövéseket ad a golyó ívesebb roppályája, előnytelen súlya, alakja folytán.

Egy kis kaliberű, ólomgolyóra készített Sauer-féle specialitás az ú. n. „Tell-Büchse”. Ez egy 8 és 9 milliméteres öbnagyságban készített hammerles karabély, ügyesen szerkesztett, jól működő szerszámrendszerrel. A megfelelő töltényekkel 80—90 lépésig kitűnő pontossággal van belőve és ezért vadászterületbejárás alkalmával apróbb dűvadakra, mint róka, kóbor eb s macska, nagyobb szárnyasok stb. igen jó szolgálatokat tesz. Vadász körökben igen el van terjedve, mivel — ha jól emlékezem — darabonként csak 48 márkába kerül. Ez, tekintettel a jó anyagból való, igen pontosan kidolgozott és tetszetős fegyverkére, igazán nem mondható drágának.

A modern kis kaliberű, 6, 7, 8 milliméteres aczél-nikkelburkolatú golyóra készített fegyverei e gyárnak mind az ismert Mauser-féle 88-as modell utánzatai, vagy nagy részben eredeti egylövetű, vagy ismétlő Mauser-fegyverek. De nemcsak Sauer, hanem tudtommal a többi német fegyvergyár is kis kaliberű golyós fegyvereit a Mauser-modell után készíti — mint maguk a gyárosok mondják — azért, mert most a német vadászok között az a divat kapott

lábra, hogy csak olyan fegyverrel vadásznak, csak azt a fegyvert tartják jónak, melyet a hadsereg használ. Épen ezért túlyomólag a 8-as Mausert keresik és csak újabban kezdik a 6 millimétereset — mely különben szakemberek állítása szerint a jövő kalibere — is használni. Legújabbban pedig épen a Sauer-féle gyár hozza forgalomba a 7 milliméteres Mausert „Pretoria Birschbüchse” elnevezéssel.

Daczára, hogy ma már a legtöbb fővadra vadászó német úriember fel van szerelve ilyen kilométer-puskával, még sem lehet biztosan állítani, hogy e fegyver a praktikus vadászatnál jól bevált. A szaklapokban praktikus vadászok egyre-másra mondják el tapasztalataikat a kis kaliberű fegyverekről, de itt ép annyit olvashatni *pro*, mint *contra*. A gyár e tekintetben érdekes felvilágosítással szolgált. Ő a sok oldalról hangzó, a kis kaliberű golyó bizonytalan ölképeségére vonatkozó panaszt a töltényben levő *elégtelen löpormennyiségre* vezeti vissza. Számadatokkal áll elő: Az eredeti Mauser hadi fegyverből, mely 8 milliméteres, a golyót 2·75 gramm füstetlen por, ú. n. „Blättchen-Pulver” röpíti ki, míg a vadászati czélokra készített hasonló fegyver tölténye csak *legfeljebb* 2·20 gramm löporral van töltve, amellet, hogy a löveg *ugyanolyan* alakú, nagyságú és *súlyú*, mint amazé. A 6·5 milliméteres fegyver töltényében a legnagyobb használatos löpormennyiség (Blättchen-Pulver) 1·80 gramm, ami megint nem áll arányban a használatos löveg súlyával.

A császár két Mauser-féle cserkésző karabély, — úgy mond — melyekkel a rominteni és schorfheidei híres szarvasvadász-területein oly bámulatos eredményeket ért el, melyekből találva, csaknem valamennyi szarvasa tűzben rogy össze, még a roszszabbul applikált lövéseknél is, ezek töltényei a szokásosnál jóval nagyobb löporadaggal bírnak. A 8 milliméteres 2·60 grammot, a 6 milliméteres 2·55 grammot tartalmaz. És főleg ez utóbbiból teszi a császár a legnagyobb lövéseket 250—300 lépésről és messzebből. E két fegyvert a Mauser-részvénytársaság külön készítette az uralkodó számára és midőn a Sauer és Sohn-féle gyár kérdést intézett hozzá, hogy nem-e lehetne hasonló fegyvereket tömegesen gyártani és így a vadász-közönség számára is hozzáférhetővé tenni, tagadó választ adott. Hogy miért? Úgy mondják, az uralkodó iránti loyaltásból tartja fenn ezt a modellt számára és nem engedí át a vadász-közönségnek. Elismerés érte; ettől eltekintve azonban ép annyira ellenkezik a modern üzleti felfogással, mint nevetéséges módja az uralkodó iránti tisztelet nyilvánításának, ha egy közhasznú, praktikus újításról van szó. Olyan furesa, hogy magam is nehezen hihetem el, de mindenesetre lesz valami igaz a dologban, különben érthetetlen, hogy ez az új, oly jól bevált modell miért nem ment át az általános használatba. Hogy pedig a császár e két fegyvere tényleg a fentemlített kiváló löképeséggel bír, azt magam is, nemcsak hogy a „Wild und Hund” tudósításai között olvastam, de egy császári főerdészttől, ki sok éven keresztül volt a „Schorfheide” vadászterületen alkalmazva, szintén hallottam.

Még egy specialitásról kell megemlékezni: a Sauer-féle „Birsch-Korn”-ról. Ez a vadász körökben igen kedves „légy”, melyet a gyár főleg hármasesövű fegyvereire alkalmaz, a csősín e czélra szolgáló bemetszésébe oldalról tolható be. Körülbelül egy centiméter hosszú, a cső szája felé vékonyodó és a praktikus újítás rajta az, hogy az alsó vége félgömbölyűre van reszelve és ezüsttel bevonva. Ez a félgömbölyű felület oly előnyösen veri vissza a sugarakat, hogy vele még szürkületkor is egészen biztos célzás lehetséges. Sokkal tisztábban látni, mint azt a legyet, melynek a szem felé fordított vége egyenesen van lemetszve, még ha ezüst bevonattal bír is.

ifj. Bartal Aurél.